

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 350/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Jany Laššákovej v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **BEL – TRADE, s.r.o.**, Harmincova 1/B, Bratislava, IČO 35 795 476, zastúpenej JUDr. Elenou Lalíkovou, advokátkou, Podbrezovská 34, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/82/2019 z 30. septembra 2019 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Obdo/65/2020 z 25. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **p r i j í m a** na ďalšie konanie v celom rozsahu.
2. **O d k l a d á v y k o n a t e ľ n o s ť** uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/82/2019 z 30. septembra 2019.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. apríla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami označenými v záhlaví tohto uznesenia.

2. V konaní pred všeobecnými súdmi bola sťažovateľka v postavení žalovanej v spore o zaplatenie sumy vo výške 6 636 eur s prísl. Okresný súd Bratislava I vydal vo veci platobný rozkaz a zaviazal sťažovateľku na zaplatenie sumy vo výške 6 636 eur s príslušenstvom a trov konania. Sťažovateľka podala proti platobnému rozkazu odpor a žiadala zrušiť aj výrok o trovách konania. Odpor a žiadosť o zrušenie výroku o trovách konania podpísal len jeden konateľ, [REDACTED], pričom sťažovateľka koná prostredníctvom dvoch konateľov, ktorí konajú spoločne. Z tohto dôvodu Okresný súd Bratislava I odpor odmietol ako podaný neoprávnenou osobou. V odôvodnení poukázal na to, že

dôsledkom nedodržania spôsobu konania štatutárneho orgánu je absolútna neplatnosť právneho úkonu pre rozpor so zákonom.

3. Proti uzneseniu o odmietnutí odporu podala sťažovateľka odvolanie. Uviedla, že k nepodpísaniu odporu obomi konateľmi muselo dôjsť omylom a zároveň predložila listinu – čestné vyhlásenie druhého konateľa, ktorý vyjadril súhlas s podaným odporom. Krajský súd v Bratislave napadnuté uznesenie potvrdil. Uviedol, že okresný súd vec správne posúdil a že odvolacie dôvody uvádzané žalovaným v odvolaní neboli schopné privodiť zmenu napadnutého uznesenia.

4. Proti uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie. Prípustnosť odvodzovala z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP najvyšší súd uviedol, že prípustnosť podľa tohto ustanovenia je proti uzneseniu krajského súdu, ktorým potvrdil uznesenie o odmietnutí odporu, výslovne zákonom vylúčená (§ 421 ods. 2 CSP). Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) uviedol, že daná nie je. Uviedol, že slovenský právny poriadok vychádza z konceptu priameho konania štatutárneho orgánu v mene právnickej osoby. Následne popisuje spôsob konania právnickej osoby a uvádza, že spôsob konania musí byť dodržaný, aby bolo možné dospieť k záveru, že konanie určitej fyzickej osoby vykonávajúcej pôsobnosť štatutárneho orgánu v čase jej konania predstavuje prejav vôle právnickej osoby. Za prejav vôle možno potom považovať len také konanie, ktoré zodpovedá zápisu v obchodnom registri. V opačnom prípade nejde o prejav vôle právnickej osoby a nejde o právny úkon právnickej osoby, ale o úkon fyzickej osoby, ktorá právny úkon urobila, okrem prípadu, ak by konanie spadalo pod zákonné zastúpenie napr. podľa § 15 a § 16 Obchodného zákonníka, prípadne pod zmluvné zastúpenie. Ak však určitá osoba vystupuje ako štatutárny orgán a jej vystupovanie nezodpovedá určenému spôsobu konania, neprichádza do úvahy skúmanie, či nemohla vystupovať v mene spoločnosti v inom postavení, napr. v postavení zákonného zástupcu podľa § 15 Obchodného zákonníka, keďže to odporuje samotnému uvedeniu toho, v akom postavení mala táto osoba konať, a zároveň ide o porušenie pravidla štyroch očí. Najvyšší súd uvádza, že by bolo nanajvýš prípustné, aby spoločnosť udelila plnú moc jednému z členov štatutárneho orgánu na individuálny úkon, ktorý by konal ako zástupca spoločnosti na základe plnomocenstva (podľa § 31 Občianskeho zákonníka a § 89 CSP). Nie je vylúčené, aby splnomocnenie na zastupovanie v konaní za právnickú osobu udelil napr. poverený zamestnanec právnickej osoby (prípadne vnútornými predpismi právnickej osoby určený člen) v zmysle § 20 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka. Takéto oprávnenie konania za právnickú osobu však musí mať právnická osoba, resp. fyzická osoba konajúca za ňu v súdnom konaní preukázať. Ak v prípade konania nebol dodržaný predpísaný postup, súd nemôže prihliadať na skutočnosti, ktoré nastali neskôr (napr. na dodatočné schválenie právneho úkonu druhým členom štatutárneho orgánu). Keďže ide o priame konanie v mene právnickej osoby, neprichádza – na rozdiel od zastúpenia – do úvahy ratihabícia tohto konania. Preto podaný odpor nemožno považovať za odpor podaný sťažovateľkou. Skúmanie možnosti konania podľa § 15 Obchodného zákonníka je vylúčená, keďže konateľ, ktorý odpor podal, sa jednoznačne označil za konateľa obchodnej spoločnosti BEL – TRADE, s. r. o., teda sťažovateľku. Nedodržanie postupu konania za právnickú osobu nemožno považovať za nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť postupom podľa § 161 ods. 3 CSP. Podľa najvyššieho súdu do úvahy neprichádza ani postup podľa § 129 ods. 1 CSP, keďže z podania je jasné, kto ho urobil, a to [REDAKOVANÉ], konateľ. Do úvahy neprichádza ani dokazovanie s cieľom zistenia, či s odporom súhlasil aj druhý konateľ, ako tvrdil

sťažovateľ v dovolaní. Sťažovateľkou prezentovaný postup je podľa súdu možný len v prípade, ak by odpor podal zástupca fyzickej osoby a k odporu by nebolo pripojené splnomocnenie alebo ak odpor za právnickú osobu podala osoba odlišná od jej štatutárneho zástupcu, t. j. zástupca na základe splnomocnenia alebo podľa § 15 Obchodného zákonníka, prípadne poverený zástupca právnickej osoby. V tejto súvislosti je potrebné si uvedomiť zásadný rozdiel medzi formálnym pochybením „zástupcu“ v podobe nepriloženia riadne udeleného splnomocnenia alebo poverenia, keď by mohla byť „sankcia“ v podobe automatického odmietnutia odporu súdom neprimerane prísna, a konaním štatutárneho orgánu právnickej osoby, ktoré je v rozpore s ustanoveným a v obchodnom registri zapísaným spôsobom konania v mene právnickej osoby. Tiež poukázal na zásadu *ignorantia legis non excusat a vigilantibus iura scripta sunt*.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Proti uzneseniu krajského súdu a najvyššieho súdu podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť. V ústavnej sťažnosti uvádza:

- a) Postup súdu nemôže byť formalistický, ale stranám sa má poskytnúť individuálna spravodlivosť aj prostredníctvom manuálnej povinnosti.
- b) Súdny chybne vyložili podmienky konania a požiadavky na ich splnenie, a preto sa odmietli vecne zaoberať podaným odporom, a tak odopreli sťažovateľke vecné prejednanie sporu.
- c) Procesné právo nepozná pojem neplatný procesný úkon, ale rozlišuje procesné úkony bezchybné a chybné, prípustné a neprípustné, účinné a neúčinné. Ak má procesný úkon vady, súd musí stranu vyzvať na jej odstránenie postupom podľa § 129 CSP alebo upresňujúcou výzvou podľa § 161 ods. 3 CSP.
- d) Za relevantné sťažovateľka považuje uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cz 57/84 (R 70/2018), kde sa konštatuje: „*Nedostatok preukazu poverenia konať za organizáciu (pozn. právnickú osobu) je nedostatkom, ktorý možno odstrániť.*“ Poukazuje aj na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo 143/2006 publikované v Zo súdnej praxe pod č. 84/2006: „*Vadu návrhu na začatie konania (žaloby) nemožno zamieňať za nedostatok v podmienkach konania. Pokiaľ procesný úkon účastníka konania obsahuje zjavnú nesprávnosť, ktorej odstránenie nevyžaduje značnú procesnú aktivitu súdu (napr. rozsiahle dokazovanie), súd je povinný dať účastníkovi možnosť túto nesprávnosť napraviť ďalším procesným úkonom. Opak by bol ničím neodôvodnený formalistický a svojvoľný postup, ktorý je v rozpore s princípom materiálnej spravodlivosti, reprezentovaným článkom 1 Ústavy Slovenskej republiky a ustanovením § 1 a § 117 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a tým aj v rozpore s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.*“
- e) Sťažovateľka uvádza, že už počas odvolacieho konania doložila listinu – čestné vyhlásenie druhého konateľa, ktorý súhlasil s podaným odporom, čím podľa sťažovateľky konvalidoval nedostatok podania.
- f) Sťažovateľka je toho názoru, že zo strany súdu išlo k nepochopeniu sporu, ak súd konštatuje, že „*odpor bolo treba považovať nie za prejav žalovaného sťažovateľa, ale za prejav vôle* ██████████

6. Sťažovateľka navrhuje, aby súd vyslovil porušenie uvedených práv, zrušil napadnuté rozhodnutia a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Tiež žiada zaplatiť finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 eur, odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia Krajského súdu v Bratislave, ako aj nahradiť trovy konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

8. Ústavný súd teda pri predbežnom prerokovaní skúmal, či z ústavnej sťažnosti vyplýva, že ide o také nesprávne právne posúdenie, ktoré je vôbec spôsobilé vyvolať taký právny následok, ktorý je ústavne nekonformný. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že nie je daný dôvod na jej odmietnutie v zmysle § 56 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd sa zaoberal intenzitou namietaného nesprávneho právneho posúdenia a je toho názoru, že môže ísť o také právne posúdenie, ktorého výsledok nie je ústavne konformný. Sťažovateľ nastolil v sťažnosti otázky, ktorými sa bude ústavný súd zaoberať po prijatí tejto sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd bude posudzovať aj porovnanie právnych dôsledkov nedostatku podpisu konateľa a nedostatku podpisu zástupcu, resp. nedostatku plnomocenstva pre zástupcu v civilnom súdnom konaní, a to aj v kontexte možného použitia argumentu *a fortiori*.

9. Keďže neboli dané dôvody na odmietnutie sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, rozhodol ústavný súd o prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

IV.

Odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí

10. Sťažovateľka žiada aj odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu z dôvodu, že na jej majetok sa už vedie exekúcia.

11. Uvedené uznesenie obsahuje výrok o potvrdení uznesenia okresného súdu o odmietnutí odporu sťažovateľky ako podaného neoprávnenou osobou a výrok o nepriznaní náhrady trov konania sťažovateľke. Právoplatnosťou tohto uznesenia sa stal právoplatným a vykonateľným platobný rozkaz, ukladajúci sťažovateľke povinnosť plniť nezanedbateľnú peňažnú sumu. Okamžitým núteným vykonaním platobného rozkazu hrozí sťažovateľke závažná ujma.

12. Za týchto okolností pre dosiahnutie účelu § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd dospel k názoru o potrebe extenzívneho výkladu „odkladu vykonateľnosti právoplatného rozhodnutia“, t. j. ako odloženia uplatňovania právnych účinkov napadnutého právoplatného rozhodnutia aj v prípade, keď toto rozhodnutie nie je vykonateľné v civilnoprocesnom zmysle. Takémuto výkladu svedčí aj časť textu § 129 za čiarkou („ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia...“ – teda nie nevyhnutne jeho núteným výkonom – „... hrozila závažná ujma...“). Preto

ústavný súd návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu vyhovel (bod 2 výroku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2021

Peter Molnár
predseda senátu